

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) v sprejema upravištvo in ekspedicijska v „Kato. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenemš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 257.

V Ljubljani, v soboto 7. novembra 1896.

Letnik XXIV.

Direktne volitve.

Pred kratkim vršile so se na Niževavstrijskem za deželni zbor volitve iz kmečkih občin. Po sklepu deželnega zbora z dne 3. julija t. l. volilo se je v tej kuriji prvokrat direktno, t. j. volilci so si svoje poverjenike v deželni hiši izbrali neposredno, brez volilnih mož. To je gotovo velik napredek v političnem življenju avstrijskega kmečkega stanu, in krščanski socijalisti, katerim gre zasluga zanj, smejo biti ponosni nanj.

Ta faktum opominja nas z nova na dolžnost, da tudi pri nas prav resno začnemo misliti o tem predmetu in njega uresničenju. Dozdeva se nam, da so časi teoretično-platoničnega modrovanja o tej zadevi že pošli. Nikakor si ne prikivamo, da je neka splošna politična zrelost naroda prvi pogoj direktnim volitvam. Dobro vemo, da politično negodnemu narodu vzlasti direktne volitve ne hasnejo. Toda prepričani smo, da je naš kmečki narod — in le o njem je v tej zvezi govor — vzlasti zadnja leta politično toliko napredoval, da bode svojo volilno pravico tudi v slučaju direktnih volitev uporabljal vsaj s tolikim preudarkom, kakor marsikateri meščani ali tržani. Ako je pa ta paralela med našim kmečkim stanom in pa večino našega meščanstva vsaj deloma upravičena, potem pa bodimo dosledni in skrbimo za to, da se odstrani še ta zadnji mejnik in politični mej „inteligencijo“ in „nerszodno maso“.

Na naših deželnozborskih poslancih bode tedaj, da v tem oziru storijo potrebne korake, da se bode ljudstvu dalo, kar je ljudskega. Naša stranka sme si šteti v zaslugo, da je po največ sama in boreč se z „narodnim naprednjaštvom“ z neštetiimi shodi in poučnimi spisi budila kmečki narod in ga še budi k političnemu vstajenju.

Naša stranka je iz političnega otroka liki skrbni in požrtvovalni materi vzgojila krepkega, čilega političnega mladeniča. Njena skrb mora biti sedaj, da se mlademu junaku kar najpreje izroči tisto politično orožje, koje mu gre. Zastopniki kmečkih občin imajo po svojem mandatu dolžnost, v tem pogledu nastopiti pot inicijative, prav tako, kakor so to svojedobno storili dunajski krščanski socijalisti.

Ako pa govorimo o preosnovi volilnega reda za deželni zbor, mislimo si tako preosnovo, katera v resnici pomenja napredovanje in razširjenje ljudskih pravic.

Ako se vpeljejo direktne volitve, potem bode v novem volilnem redu najvažnejši določba ona o volilnih krajih. Tukaj je punctum saliens vsakega volilnega reda za kmečke občine. Kaj pomaga direktna volitev na kmetih, ako volilni kraj določiš tako, da je oddaljnejšim volilcem takorekoč nemogoče, udeležiti se volitev?

To je vzlasti tudi glavna hiba nove koroške volilne preosnove, katera, hvala Bogu, dosedaj še ni zadobila Najvišjega potrjenja. Koroška volilna preosnova uvaja sicer direktne volitve v kmečkih občinah, toda hkrati skrbi tudi za to, da udeležba pri volitvah ne bo prevelika za — narodno-liberalno stranko. Določa namreč, da volilni kraj ima biti samo tam, kjer je kako okrajno sodišče. Takoj se uvidi, kam pes taco moli. Liberalci se bojé obilne udeležbe pri volitvah vzlasti s slovenske strani. Zomenjeno določbo hoteli so to preprečiti, dobro vedoč, da mnogi volilci nimajo niti časa niti denarja, da bi zamogli po šest, osem in deset ur daleč prihajati na volišče, vzlasti ako se volitve slučajno razpišejo ob času setve, košnje ali žetve. Koroških „naprednjakov“ nam tedaj nikakor ne bo posnemati.

Drugače novi niževavstrijski deželnozborski volilni red, kateri vzlasti v § 7. določa:

„V kmečkih volilnih okrajih je vsaka občina, katera obsega najmanj 300 prebivalcev, svoj volilni kraj.“

Vidi se takoj, da se je ta določba sklenila ne samo zato, da se teoretično vpelje direktna volitev, ampak zato, da se omogoči kolikor največja udeležba pri volitvah. Iz tega paragrafa veje zares krščansko-socijalni duh.

Na to določbo opozarjamo vzlasti zastopnike kmečkih občin, katerim bo pri posvetovanju o novem volilnem redu za Kranjsko skrbeti in varovati ljudske koristi.

Politični poseurji.

Članek, katerega smo predčerašnjim priobčili pod naslovom „Narodni“ „Narod“, je „Narodovo“ gospodo sitno razkačil.

„Narod“ se zvija in sika okrog sebe kakor gad, kojemu si stopil na rep. Rado bi ugriznilo brezzobo starče. Toda zaman. Ljuta jeza, peneče se besnenje v najgolejši obliki govori ti iz vsakega stavka. A kaj, ko ti vsak stavek zajedno priča o popolnem marazmu, o neozdravljivi onemoglosti „Narodovi“. Gospodje pri „Narodu“ so še vedno tako provincialistični in malenkostni, da menijo, da se s trivialnim persifliranjem vsakoga spravi z ravnotežja in ob jednem pokrije lastna svoja nagota. Slovenski narod se je že zdavna prepričal o resničnosti staroznane prislovice, da čim bolj se kdo potaplja, tem bolj okrog sebe maha. Nemškutarstva „Narodu“ ne smeš očitati; planil bo po tebi, kakor puran za rudečo cunjjo. In vender je „Narod“-puran na last-

LISTEK.

Napredno pismo.

Milostna!

Pišem Vam to pisemce, ker vem, da ste duhovita, in ker mi je znano, da bujno poganjajo v Vašem srcu ljubko cvetoče rožice sočutja. Razumeli me bode teorej v vsakem oziru popolnoma.

Misliti si kar ne morem, da bi ženstvo, katero smo mi opevali toli nežno, kateremu smo se laskali toli ganljivo, zapustilo naš napredni prapor.

Jedna se nam je izneverila povse! Ta je namreč učila klerikalca angleščine. Zle posledice so ravno sedaj jasne, kajti ta človek se je predrznil, popravljati po izvorniku naše citate iz Macaulaya.

Toda mi se ne udamo, in s prestavo v roki podajamo se na bojišče.

Sedaj naj pa le ta človek pride s svojim angleškim Macaulayem! Nam ni merodajen original, temuč nemška prestava, kajti nemški znamo, angleški pa ume samo tisti klerikalec. Kedo ima torej prav? Jasno je, da mi.

In ako bi kedo n. pr. znane Gregorčičeve besede:

Ne le, kar veleva mu stan,

Kar more, to mož je storiti dolžan,

v nemščino preložil tako-le:

Nicht nur, was recht ist, dumm was er kann

Zu sein ist verpflichtet der Fortschrittsmann,

bi to klerikalcem ne bilo prav čisto nič mari.

Kaj se mi brigamo za originale! Mi sami smo največji originali, in kot taki zahtevamo, da je merodajna prestava za misli izvornika.

Kako prav je, da se je vender že otvorila višja dekliška šola. Tu se bode vsaj ženski naš naraščaj učil ptujih jezikov, in kedar bo zopet kak predrzen klerikalec nam hotel popravljati citate, šle bodejo proti njemu v boj naše prihodnje žene.

Potem bodemo vsaj mi moški naprednjaki lahko pisali bolj svobodno, ker bodemo imeli za sabo ženske, oborožene z vso vednostjo stoletja. Mutatis mutandis bodemo potem lahko rekli z Lassalom, da pišemo vsako vrstico opirajoči se na svoje žene, oborožene z vso znanostjo našega veka.

Takrat bodo napočili klerikalcem slabši časi. To pa bode prav naša zasluga, ker ne znamo ptujih jezikov in tako silimo naše ženstvo, da se jim priučuje.

Toliko sem se namenil povedati Vam za danes, da si malo olajšam gorje, katero nam je prouzročil ta klerikalni pisac s svojim znanjem angleščine.

Rad bi svoje misli podprl z nekaterimi citati tega ali onega ptujega jezika, toda vse prestave, kar jih premore naše uredništvo, rabi baš sedaj moj kolega Otrobar, ki krpa fulminanten članek proti klerikalcem, katerega brez dvojbe ponatisnejo tudi

drugi slovenski svobodoumni listi. Tudi v tem članku pristavil bode vsakemu citatu vestno stran in leto izdaje — prestave.

Tako bomo ugnali te klerikalce.

To pa bode najbolj veselilo udanega Vam
V Ljubljani, 7. nov. 1896

Ivana Naprednjaka.

Obrazi iz toplic.

(Nekaj listov iz mojega dnevnika. — Spisal Semen Semenovič.)

(Dalje.)

Drugi dan popoldne sem zopet lezel v park. Ker mi revmatizem v nogi ni dovoljeval dolge hoje, sem zavil na spodnji konec parka, hoteč v goščavi kje dobiti pripravno klopico, kjer bi v osamljenem kraju nemoten prebiral neko zanimivo knjigo.

Bil sem precej razpotožen za čitanje.

Vglobil sem se v pisateljve misli, in z neznanško silo so mi hitele oči za črkami, besedami, vrstami, stranmi...

Sam nisem vedel, kedaj se je pomaknilo solnce do vrhov gorâ in začelo zahajati. — Po mračnih goščavah so se jeli zbirati roji mušic, in uprav se je spustil roj teh nadležnih pijavk proti meni s hudobnim namenom, izsesati mi še to malo krvi, kar je še imam. Toda ni se jim posrečilo. Odložil sem rajše knjigo — čeprav je bilo še dovolj svetlo za čitanje — ter si prižgal dišečo smodko, pred katere

nem životu ves poln nemškutarsko-rudečih peg! Da bi pa zakril bruno v svojem očesu, išče ti prav po židovsko kričeč in vrišeč pezdirlja v očesu † † † „klerikalcev“, in meni, da bode terorizovano občinstvo do cela preslepil s svojim farizejstvom. Toda „Narod“ se moti; ljudstvo že začenja spoznavati, da je pri „Narodu“ veliko poka in dima, drugoga pa — nič. Renomiranje, češ da nas liberalna stranka ravno z bok svoje „narodnosti“ izpodriva iz naših pozicij, je preneumestno, da bi je smatrali resnim. Ali je morda Tavčarja naglašanje absolutne narodnosti spravilo v dež. odbor in Višnikarja isto v dež. zbor?! Sodimo, da so gospodje, kedar kledeplazijo okrog svojih nemškutarskih zaveznikov, nekoliko manj bahavi s svojo „narodnostjo“! — V svojo obrambo izigrava „Narod“ dva trumfa proti nam — žal, da sta oba prešibka. Najprej spodtika se nad tem, da je bil l. 1892 dr. Papež „s pomočjo Nemcev“ voljen v deželni zbor. Staro „Narodovo“ metlo že nekoliko spomin zapušča; kajti drugače bi morala vedeti, da dr. Papež l. 1892 ni bil izvoljen vsled kaknega kompromisa z nemško stranko, ampak da so Nemci takrat zaradi tega glasovali zanj in proti dr. Bleiweisu, ker se jim je zdelo — nemoralno, da bi naša stranka, ki je svoj (kmečke kurije) odborniški mandat žrtvovala uprav naprednjaškemu (!) možu na ljubo, radi svoje konciliantnosti v dež. odboru ne bila zastopana. Hic Rhodus, hic salta! Od nemškutarskih svojih bratov učite se vsaj nekaj politične — poštenosti! Potem šele zabavljajte.

Drugi „Narodovi“ trumf je — g. „Savinschegg“, o katerem trdi, da je bil pri vlaških volitvah kandidat naše stranke proti dr. Tavčarju. „Narod“ zopet zavija zgodovinsko resnico, in če moral bi priznati, da je g. Savinschegg sam v svojem programu izjavil, da „kandidatom nastopa brez vpliva ene ali druge stranke“, in da smo ga mi svojim pristašem samo priporočali. S tem pa nismo postali sami sebi nezvesti, ker je bil g. Savinschegga program v narodnem oziru do cela nam pravičen. O tem se „Narod“ lahko takoj prepriča, ako dotični program še enkrat prečita.

Ako smo tedaj g. pl. Savinschegga priporočali v izvolitev, je to pač kaj drugega, nego paktiranje s Schwegelnim, Schafferji itd. Tako je, gospodje! Vidite, kako raskave so vaše metle, in kako nerodno pometajo, da vse smeti odletavajo na vas nazaj!

Konečno trumfira „Narodovi“ moralist še z vzglednima našima poslancema gg. Povšetom in dr. Susteršičem in vpraša: „niso-li klerikalci trkali na merodajnem mestu na Dunaju in prosili, naj jim pomaga zoper Višnikarja?“ V tolažbo povemu „Narodu“, da nam sicer o tem ni znano ničesar, da pa, če bi bili naši poslanci v namignjenem oziru tudi kaj storili pri viših oblasteh, bi to pri postopanju okr. glav. pl. Thomana ne bilo čisto nič čudno. Toliko nam bo menda sam „Narodov“ purist moral priznati, da je njegov najnovejši prijatelj Thoman za zadnje volitve prav podobno proti nam postopal,

kakor neki koroški glavar proti našim koroškim bratom ob volitvah postopati izvoli. Mac Nevina tudi „Narod“ prilično rad okreca, pl. Thoman pa mu je po volji. In vendar sta oba nemškutarja najstrastnejšega genra! Seveda „Narod“ distinguira — Thomanovo nemškutarstvo mu je ob zadnji volitvi kaj dobro služilo, dočim si Mac Nevin za „Narodove“ strankarske namene še ni skupil zaslug. Odtod tedaj nedoslednost! Mi pa si ostanemo dosledni boreč se proti nemčurstvu „intra et extra muros carniolanos!“ To nas tudi loči! —

Državni zbor.

Dunaj, 6. novembra.

Poslanec dr. Pacak utemeljuje nujni predlog gledé uravnave jezikovnega vprašanja na Češkem, Moravskem in v Sleziji ter naglašá, da bi pravična uravnava bila most do konečne sprave in reda političnih razmer v teh deželah. Mirna Češka je podlaga boljših razmer tudi cele države. Čehi hočejo le svojo pravico, enakopravnost z Nemci, od tega ne odnehajo. Predlog je nujen, ker so sedanje razmere že neznosne, kar je vlada že sama priznala. Pomisleki so neutemeljeni, ker Čehi ne zahtevajo narodnostnega zakona, jezikovno vprašanje naj rešijo posamezni deželni zbori. Predlog zahteva, naj vlada uravnava jezikovno vprašanje potom primernih odredb. Do leta 1620 je bil češki jezik jedino veljaven v deželi in leta 1627 in 1628 se je določila nemščina kot drugi deželni jezik. In ta določba se ni nikdar preklicala, torej sta oba jezika jednako-pravna v šoli in uradu. Še le absolutizem je naredil razliko med notranjim in vnanjim uradnim jezikom. Po sodiščih se na vnanje še varuje jednako-pravnost, pri drugih oblastvih pa ne. Pravične uravnave tega vprašanja ne zahteva kaka stranka, temveč ves češki narod, ki je bil soustanovitelj države, katero podpira s krvjo in denarjem. (Pohvala pri Mladočehih.)

Ministerski predsednik grof Baden se sklicuje na prejšnje svoje izjave in pojasnila. Kar pa se tiče posebno Češke, vlada priznava ravnopravnost in istovrednost obeh narodnostij ter je obljubila, da hoče izpolniti opravičene in s splošnimi državnimi interesi združljive zahteve gledé pravosodja in uprave. Od tedaj vlada nima povoda, da bi predru-gačila svoje mnenje o jezikovnem vprašanju. Vlada zopet naglašá, da hoče narediti narodnostni mir in v ta namen varovati povsod narodnostne koristi ter jih spraviti v soglasje. V tem smislu bode vlada izvrševala svoje obljubo, toda ne prenačljeno in po trenetnih slučajnostih. Zbornica pa naj ne obtežuje vladi te naloge. (Pohvala.)

K besedi se je oglasilo za predlog 13, proti 7 poslancev.

Baron Scharschmid odgovarja dr. Pacaku, da se more jezikovno vprašanje pri državnih oblastvih vrediti le z državnim zakonom, deželni zbori pa imajo pravico določati gledé avtonomnih oblastev. Govornik ugovarja izrazu „dežele češke krone“ ter

meni, da je češki deželni red iz leta 1627 preklican z ustavnimi zakoni. Že Ferdinand II. je leta 1644 s posebno odredbo določil, da se morajo pri praški apelacijski zbornici obravnave vršiti le v nemškem jeziku. Istotako so se vsi vpisi pri češki deželni deski od leta 1627 vršili le v nemškem in latinskem jeziku, nikdar v češkem. Po členu XIX. temeljnih zakonov pa ima eksekutiva pravico uravnati notranji uradni jezik. Da pa se že v temeljnih zakonih nemščina ni proglasila državnim jezikom, vzrok je le ta, ker niso hoteli naravnost žaliti druge narodnosti in so upali, da se bodo nenemški narodi sami prepričali o potrebi jednega državnega jezika. Še le jezikovna naredba za Češko je spravila zopet stvar v tir in zato je grof Wurmbrand stavil znani predlog, naj se nemščina proglasi za državni jezik. Govornik izjavi, da bode glasoval proti predlogu, ker je pri upravi in notranji službi nemogoča uporaba več jezikov. Sicer pa je sedaj naj-neugodnejši čas za rešitev tega vprašanja.

Poslanec dr. Stransky odgovarja predgovorniku, da se v mnogem oziru moti, ter se obrača na nemške poslance z Moravskega, naj glasujejo za predlog, če res žele mir v deželi.

Dr. Russ naglašá, da je za spravo med Nemci in Čehi, toda nujni predlog dr. Pacaka sproži toliko vprašanj, da je treba o njem daljšega in stvarnega razgovora v odseku. Za to pa sedaj ni časa, torej naj se predlog odkloni. Kar se tiče stvari same, naglašá govornik, da so Nemci na Češkem popolnem prepričani o potrebi nemščine za vse avstrijske narode.

Dr. Lewakowski priporoča Pacakov predlog, ker v Sleziji uradujejo oblastva le v nemškem jeziku, kar gotovo ni pravično z ozirom na narodnostne razmere.

Dr. Schücker pravi, da bi po tem predlogu Nemeč na Češkem ne mogel biti uradnik, ako ne zna obeh deželnih jezikov. (Klici: Tako je!) Ali je to pravično stališče? (Mladočehi kličejo: Zakaj pa se mi moramo učiti nemščine!) Ker jo potrebujete!

Posl. dr. Ferjančič naglašá, da bi se jezikovno vprašanje moralo rešiti za vso državo in tako odpraviti vzrok preprirov. Jugoslovani se sicer ne morejo sklicevati na stare zakone, a pravico imajo isto, ko drugi narodi. Zato naj bi vlada ne držala rok križem, temveč lotila se tega sicer težavnega, pa hvaležnega vprašanja.

Posl. vitez Jaworski priznava Čehom važno nalogo in veljavo v državi in torej tudi popolno jednako-pravnost, vendar meni, da to vprašanje spada v prvi vrsti v češki deželni zbor. Ker je pa vlada obljubila, da hoče previdno reševati to vprašanje brez naglice, zato bodo Poljaki glasovali proti nujnosti predloga.

Posl. dr. Vašaty izraša nezaupanje do vlade in začudenje, da Poljaki ne glasujejo za nujnost.

Govorili so še poslanci Menger, princ Schwarzenberg, Fournier kot generalni protigovorniki in Herold kot generalni zagovornik.

dimom se je razpršil lačni rej s praznimi zadki na vse strani.

Sedel sem in gledal oblačke dima, ki so izginjali v dišeči gozdni zrak. Zdajci me zmotijo koraki. Ozrl sem se. Bližal se mi je star mož.

„Dober večer, gospod!“

„Bog ga daj, oče!“

„Oh, veste, gospod, že sem se mislil vrniti, ko sem vas zagledal, glejte, pa se vendar nisem, ne. Malo dlje sem šel po tem-le gozdu, veste pa sem rekel: veš kaj Ancelj, ta-le gozd je lep, daj, oglej si ga... Pa sem gledal tod-le te-le smereke — oh, šmentano, to so drevesa, da je kaj — — no, kar vas dobim tukaj! Kaj ne, da ne boste zamerili, ako k vam prisedem? — — i, saj skupaj v jedni hiši stanujeva — — no, kaj niste tudi vi pri Kopitarju? — tudi, tudi... I, moj ljubi Bog, — kolikokrat vas vidim! Saj smem sesti, — — seveda, seveda...“

„Le prisedite!“ velel sem starčku.

„Kaj pravite — a?“

„Da prisedite na klop!“

„Že prav, že prav — — oh, no, — veste, malo sem gluha; kaj bi tajil. — — Pa prej nisem bil... Samo ta bolezen — ta šmentana bolezen! ... Ha, ljubi moj, jaz sem bil junak, ko sem bil v vaši starosti! — Da veste, saj sem z Radeckijem Lahe pretepal, hè hè... Oh, to je bil mož!... res se mi doma smejo, pa veste, jaz si ne morem

kaj, — : kadar se spomnim na slovo tega moža, ko nas je zapuščal... veste... vselej se jočem.“

„Oh, njegovo slovo!“ in starec začel je z visokim, patetičnim glasom recitovati besede velikega vodje:

„Soldaten, ich geh' nicht von euch, ich bleib' bei euch! Denn, wenn mich die Stimme unseres geliebten Kaisers etwa noch einmal rufen sollte, zu zeigen, dass der Degen, den ich 72 Jahre auf verschiedenen Schlachtfeldern geführt habe... tu je prenehal in kimajoč z glavo vprašal: „Kaj ni bil junak naš Radecki? Čez njega ga ni bilo in ga ne bo.“ — Potem je nadaljeval, ko je videl, kako verno ga poslušam:

„Kako nas je hvalil, poslušajte: „Soldaten, aber danken muss ich euch für eu're Tapferkeit, für eu'ren Ausdauer, eu're Treu' und Anhänglichkeit an meiner Person. Eu're militärischen Tugenden wanden mir die Krone, die in allerhöchster Gnade unseres geliebten Kaisers mein greises Haupt schmückt...“

Možiček je začel ihteti, jaz pa sem občudoval navdušenega veterana, zlasti njegov dobri spomin ter se zamislil v one slavne čase, ko so naši krepki mladeniči prelivali kri za blagor mile domovine...

Sledilo je dolgo molčanje. Starček je prenehal ihteti. — Zamišljeno je strmел v tla in si menda

oslajal trudno, hladno dušo z mladostnimi spomini...

Preteklo je nekaj minut in začeli so se na ovinku steze za gostim grmom šepetajoči glasovi: „... in tako dolgo izostajáš... moje srce, oh, moje ubogo, bolno srce... počilo bo, počilo od bolečin. — — Daj, da se naslonim na-te... izjočem na prsih... omečim te...“ — — Smereke so vršale tako zapuščeno, v goščavi je jednolično, skoro škrtajoče civkal stržek, za grmom pa je nadaljeval prejšnji glas britko, malo ne jokajoče: „... Adolf, Adolf, kako si postal mrzel... vedno od mene... tako redko obišeš... tebi ugaša ljubezen... gorje, Adolf, gorje...“

Moški glas je odgovarjal:

„Molči, duša moja!... luč mojih oči — veš, da sem že srečen, blažen, če samo jedenkrat pogledam v tvoje nebeške oči... Toda ljubica, ne veš, da naju zalezuje hudobni svet, da naju ta zavistni svet lahko loči, da tvoj oče prehitro zvé za-te, ako me ljudje prepogosto vidijo v tvoji družbi... no, in saj veš...“

„Ze vem, vse vem... toda vedi tudi ti, da naju nihče ne more ločiti, če se sama ne ločiva!...“

Sledilo je daljše molčanje, le ihteti glasovi so se mešali včasih med ozbiljne zvoke topliškega zvona. Zvonilo je „Ave Marijo“.

Ko je zopet nastala tišina, je začel možki glas:

Pri glasovanju je bila nujnost predloga odklonjena; za nujnost so glasovali Mladočehi, Jugoslovani in desni centrum. Prihodnja seja v ponedeljek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. novembra.

Ožja volitev v dunajskih okrajih. Včeraj od 7. ure zjutraj do 4. ure popoldne bil se je v dunajskih okrajih notranje mesto in Leopoldovo mesto odločilen boj, vršila se je ožja volitev mej krščansko-socijalnimi in židovsko-liberalnimi kandidati. Kakor smo že zadnjič poročali, prišlo je v prvem okraju v ožjo volitev šest protisemitov in po trije liberalci in socijalni politikarji, ki so istotako popolno liberalne barve. Že naprej je bilo pričakovati, da se bodeta zjedini obe stranki za sestre kandidate, ki so dobili največ glasov. In res, kompromis se je skoval še tisti dan po glavni volitvi. Liberalci in socijalisti so zbornali na volišče vse, kar leze in gre, vendar se je pa vdeležilo skupno blizu 300 volilcev manj, kakor pri glavni volitvi. Zmagali so seveda kompromisni kandidati liberalci Benedikt, Kick in Noske, ter socijalisti Kronawetter, Ofaer in Philippovich, antisemitski kandidati so ostali v manjšini 1000 glasov, ker je bila zmaga protisemitov v tem slučaju popolno nemogoča, akoravno bi bili napeli vse sile. Te so porabili raje v drugem okraju, kjer sta bila v ožji volitvi dr. Lueger in L. Müller nasproti dvema liberalcema. Na ta okraj so torej obrnili antisemitje vso svojo pozornost. Trebalo je vročega boja, kajti tudi liberalna klika je skoro do zadnjega mislila, da bo zmaga njena. Ob polu štirih so imeli protisemitje sele 60 glasov večine. Tedaj pa se je obrnilo na bolje, trumoma so dobajali krščanski volilci in ob 4. uri so imeli antisemitje večino 350 glasov. Izvoljena sta bila dr. Lueger s 4584 in L. Müller s 4555 glasovi, mej tem ko sta dobila liberalca le 4227, oziroma 4234 glasov. Zmaga krščanskih volilcev je torej sijajna v kljub vsem dovoljenim in nedovoljenim poskusom od liberalne strani. Dr. Lueger je sedaj izvoljen v drugem in starem petem okraju, toraj bode moral jednega odstopiti jednemu svojih tovarišev. Da bo zase obdržal včeraj si priborjeni drugi okraj, je umljivo samo po sebi, kajti v petem okraju je zmaga zagotovljena antisemitskemu kandidatu brez posebnega napora. Konečno moramo omeniti nekega veselega dogodka, ki se do sedaj še ni pripetil ob enakih prilikah. Na volišče v prvem okraju sta prišla tudi kardinal dr. Gruscha in nadškof dr. Angerer ter oddala svoje glasove za protisemitske kandidate. — Židovski liberalci so seveda v obilni meri nezadovoljni z vspehom včerajšnje volitve in kličejo vse merodajne faktorje na pomoč proti — nasilstvu, goljufiji in slepariji. Za njimi je tudi pricapljal naš absolutno »narodni«. On in z njim vred njegovi nemški bratci si želé

„Kaj pa zaradi denarja? ... saj veš, kako je?“

„Ne, ne, ne ... prav res, Adolf, nekaj se je zgodilo s teboj ... nekaj ... oh, povej, kaj ... Denar, denar, tako prozaične misli ti vznemirjajo srce! ... Prej tako idealen! ... Adolf, Adolf! jaz se bojim za te ... gorje, če —“

Moj stari veteran je zakašljaj in vzdihnil. Končal je bil menda svoje razmišljanje, prehodil v duhu vsa laška mesta in bojišča in se spoznal zopet za preživelega, betežnega starca. To mu je menda izvabilo vzdih iz nadušljivih prsij.

Za ovinkom je zašumelo in oddaljujoči koraki so se slišali. Stopil sem za grm in pogledal na stezo. Za drugim ovinkom je izginjala gospodična Lotte za debli dreves in visok mladenič jo je spremljal.

„Kaj ste tako poslušali, gospod?“ je vprašal starček z močnim, glušču lastnim glasom.

Zamahnil sem z roko v znamenje, naj molči in krenil na drugo stran. Veteran mi je sledil. Ko sva že bila nekoliko proč od mesta, me je vprašal stariček skrivnostno:

„I, kaj pa je bilo?“

„E, nič, nič ...“

Starček je videl, da mu nekaj prikrivam, zato je umolknil, nahnuril ustnice, in skozi škrbasta usta je bilo čuti:

„Če nečeš, pa molči.“

Menda je mislil, da govori sam seboj. Pa ni, ker sem ga tudi jaz slišal. Eh, če je človek gluhi!

(Dalje sledi.)

najostrejših postav zoper zlorabe pri volitvi, ne vedoč, da bi strogost zakonov ravno one zadela in zasačila pri pogostih nepoštenih dejanjih. Le s strogostjo na dan, potem pa ne bodo volili ljudje, ki že po dve ali več let počivajo v hladnem grobu. Zavedno ljudstvo se nikdar ne boji pravice, ki židovsko liberalni kliki le preveč preseda.

Tudi posledica izida deželnozborskih volitev v Nižji Avstriji. Dunajski listi objavljajo iz Dunajskega Novega Mesta nastopno vest: Z oziroma na izid deželnozborskih volitev je odložil danes župan dr. Karol Haberl svoje dostojanstvo in to pismeno naznanil mestnemu svetu. V najkrajšem času odlože mandate za mestni zastop tudi vsi liberalni odborniki. — Dobro, le tako naprej! Čim preje se pobero s sedežev židovski liberalci, tem bolje za zavedno krščansko ljudstvo! Da bi posnela ta vzgled kaj kmalu tudi ostala jednaka zastopstva!

Hrvatska stranka prava in deželni zbor. Kakor se iz Zagreba poroča, sešel se je 5. t. m. na Reki osrednji odbor pravaške stranke, objednem so se pa tudi odzvali povabilu poslanci Biankini, Spinčić in Laginja. Glavni predmet dnevnega reda je bil razgovor o stališču stranke prava nasproti ostalim strankam v Avstriji in na Hrvaškem povodom bodočih volitev v državni in deželni zbor. O vspehu tega posvetovanja dosedaj še ni nikakega poročila, vendar se nadjamo, da so jedini vsi vdeleženci v borbi za obstanek hrvaškega naroda. — Zagrebški uradni list objavlja odlok, s katerim se sklicuje deželni zbor na 19. t. m.

Ogerski naučni minister Wlasstos je obiskal predvčeršnjim pspeževnega nuncijsa monsignora Talianija. Mudil se je pri njem poldrugo uro. Listi so mnenja, da se je vršil razgovor o nameščenju izpraznenih škofijskih stolic na Ogerskem, s katerim je odlašala ogerska vlada, dokler se je le dalo.

Angleški glasovi o izvolitvi Mac Kinleya. Angleški dnevnik prinašajo sicer polne predale o zadnji velepomembni volitvi v Zveznih državah, vendar veje v posamnih sodbah neka ravnodušnost in mlačnost. Pravega navdušenja za Mac Kinleya ni zaslediti. „Daily Chronicle“ pozdravlja Kinleya radi njegove zdrave finančne politike, vendar se pa nekako boji za blagor nižjih stanov. „Standard“ se veseli poraza Bryanovega, opomni pa, da ima Mac Kinley za Anglijo, kakor sploh za vsak industrijski kraj svoje slabe strani. „Times“ čestitajo Zveznim državam, da so si rešile svojo čast, dvomijo pa, da bi Kinleyeva zmaga popolno zadušila Bryanovo gibanje.

Na Kitajskem se pripete marsikdaj čudne, neumljive stvari. Mej take moramo prištevati dogodek z Li-Hung-Cangom, o katerem smo pred nekaj dnevi poročali v našem listu. Kmalu po njegovi vrnitvi s potovanja po Evropi je imenoval kitajski cesar Li-Hung-Canga zunanjim ministrom, kar je vzbudilo v kitajskih krogih veliko začudenja, kajti dosedaj je oskrboval posle zunanjega ministerstva poseben urad Čung-li Yamen. Toda ljudstvo je komaj pozabilo prvi izvanreden dogodek, že se je čulo iz Pekinga, da je cesar kaznoval zunanjega ministra s tem, da mu je odtegnil jedno letno plačo. Svetovalo se je sicer cesarju, naj ga popolno odslovi iz vseh državnih služb, vendar mu je bil cesar še toliko milostljiv, da mu je prisodil samo zgoraj omenjeno kazen. Najlepše pa je pri vsem tem to, da nihče ne vé, čemu je kaznovan. Nekateri menijo, da se je pregrešil s tem, ker je prestopil letno palačo carice-vdove, katera je od l. 1874 vsakemu nepristopna. — Po našem mnenju to ne more biti pravi vzrok, in najbrže nihče ne izvé, kaj je napotilo cesarja do tega koraka.

Položaj v Eritreji in Abesiniji. V zadnjem času objavljajo italijanski nevladni listi pogostokrat zelo vznemirljiva poročila, ki merijo na to, da se pripravljajo neki krogi zopet na vojevanje. V neki brzovavki se je že celo omenjalo neke praske mej italijansko posadko in četo Abesincev pod poveljstvom Ris Mangaše. Akoravno skuša vlada v svojih organih popolno razveljaviti take vesti, vendar je spoznati po gotovih znamenjih, da vse vesti niso neutemeljene. Posebno veliko pozornost pa je vzbudilo zadnje ministersko posvetovanje pod predsedstvom ministerskega predsednika Rudinija. Ta in ministri Visconti-Venosta, Pelloux, Brin in Costa so se posvetovali o eritrejskih zadevah. Iz posvetovanja je razvidno, da vlada ne zaupa negušu Meneliku in misli, da se popolno ponesreči korak Nerazzinijev glede osvobojenja vjetnikov. Vsled tega

meni vlada, da je najbolje, ako se straži proga Mareb, toda italijanska posadka ne sme prekoračiti meje. General Baldissera je dobil baje že potrebna navodila. Vse to kaže, da prihodnji meseci ne bodo posebno mirno potekali, tem manj, ker sebičuni Italijani nečejo ustreči Menelikovi zahtevi glede določitve meja.

Socijalne stvari.

Premog. Velika obrtna podjetja morajo šteti velik del svojih stroškov za premogovo dovažanje. Čim ceneji se dovažajo premog tem cenejše je proizvodnje blaga. To načelo je jasno samo po sebi. Železnice so pa navadno zelo trde s svojimi zahtevami; njihove vožne cene so precejšne. Da bi se omogočilo cenejše dovažanje premoga iz oddaljenih premogokopov, se je v Filadelfiji pojavil nov izviren načrt. Nameravajo namreč premog najpreje zmlati, zmešati ga z vodo in po ceveh s sesalno močjo spravljati dalje. Po 40 km imajo biti posamne sesalne postaje oddaljene. V bližini večjih mest se bo premog v velikih skladiščih naplavljal. Središča za par, elektriko ali plin bi se morala postaviti v obližju teh skladišč. Tako bi, kakor se trdi, dovažanje stalo šestnajstkrat manj, nego stane po železnicah. Za naše razmere omenjamo, da so ameriške železnice primeroma mnogo cenejše, nego naše. Če se poskus obnese, bo gotovo vzbudil mnogo posnemalcev.

Nov tekmelec aluminiju. Nedavno se je posrečilo berilne rudnine razkleniti z elektriko. Beril (Beryllium ali tudi Glucinium) je za jedno petinjo ložji od aluminija, se ravno tako lahko obdeluje in je izredno trden proti vplivom zraka, vročine in vode. Nobena teh stvari mu ne izpreminja njegovega čistega belega površja. Zdaj stane 1 kilogram berila 90 gld. Predno so iznašli njegovo obdelovanje z elektriko, je stal neprimeroma več. Gotovo pa je, da se bo njegova cena dala še mnogo znižati, tako da brez dvojbe postane iz njega veljaven tekmelec aluminiju, ki je zadnji čas tako zaslovel.

Tedenski koledar.

Nedelja, 8. novembra: 24. pobink.; evang.: Prilika o pšenici in ljuliki. Mat. 13; 4. Venč. muč. — Ponedeljek, 9. novembra: Božidar m. — Torek, 10. novembra: Andrej Avel. sp. — Sreda, 11. novembra: Martin šk. — Četrtek, 12. novembra: Elizabeta, kralj. — Petek, 13. novembra: Stanislav K. sp. — Sobota, 14. nov.: Mena m. — Lunin spremin: Prvi krajec 12. novembra ob 6. uri 39 m. zjutraj. — Solnce izide: 10. novembra ob 7. uri 1 m.; zaide ob 4. uri 29 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. novembra.

(Nečuden napad na poslanca Povšeta.) »Narodova« opazka, da je poslanec Povše zanemaril svojo poslansko dolžnost, ker ga ni bilo v zbornici, ko bi imel priti pri § 9 domovinskega zakona do besede, kojo je vsled tega zgubil, — je tako zloben in iz trte izvit, da ga mora vsak pošten človek najostreje obsojati. Poslanca Povšeta namreč v dotičnem trenutju samo radi tega ni bilo v zbornici, ker ga je malo preje poslanec dr. Ferjančič naprosil na posvet z njim in Robičem radi glasovanja v budgetnem odseku. Mej tem posvetom dospela je debata nepričakovano tako daleč, da je poslanec Povše zgubil besedo pri § 9. Iz tega dejanskega položaja sledi jasno perfidnost »Narodovega« napada. Da se temu napadu dr. Ferjančič ne protivi, akoravno dobro ve, kaka je stvar bila, je značilno zanj! Saj pa je tudi znano, da »Narodove« perfidije zoper katoliško-narodne poslance prihajajo od dr. Ferjančiču bližnje roke!

(Mestna višja dekliška šola.) O priliki otvoritve mestne višje dekliške šole bode v ponedeljek, dne 9. novembra ob 1/4 11. uri v cerkvi sv. Jakoba slovesna sv. maša. Ob 11. uri potem bode zaradi pomanjkanja lastne primerne dvorane v okrašeni telovadnici II. mestne deške šole na Grabnu slovesna otvoritev novega zavoda, h kateri se uljudno vabijo vsi prijatelji šole.

(»Narod« v službi naših narodnih nasprotnikov.) Opetovano smo že trdili, da je »Narodovo« ruvanje proti naši stranki jedino le našim narodnim nasprotnikom v korist. O tej brezdvombeni resnici se zopet uverimo, ko čitamo v zadnji številki zlo-

glasnih „Kärntner Nachrichten“ članek „die Richter unter clerikaler Polizeiaufsicht“. Z očitnim zadovoljstvom ponatisnil je omenjeni list v nemškem prevodu pismo, katero je g. dr. Susteršič baje pisal nekemu svojemu notranjskemu prijatelju radi poslovanja tamošnjega sodnika. Seveda nemškutarski list uporablja to v svoje namene. V sovraštvo do „klerikalcev“ se popolnoma strinja z „Narodom“. A hkrati uporablja to priliko, da po znanem receptu zamahne po svojih narodnih nasprotnikih — po Slovencih. Sad „Narodovega“ obrekovanja je tedaj — novo orožje v rokah naših koroških dušmaninov. Le tako naprej!

(Slovensko gledališče) Danes se bode v tretjič pela krasna Foersterjeva opera „Gorenjski slavček“, za katero predstavo se je vstopnina izjemoma znatno znižala in se določil začetek na 8. uro, prihoduji torek pa se bode ponovila pri prvi predstavi tako lepo uspela izvirna drama Funtkova „Iz osvete“.

(Prošnja.) V kratkem pride usmiljen brat iz Kandije pri Novem mestu pobirat milodare za bolnišnico, ki se sedaj razširja, da bodo usmiljeni bratje mogli vsprejemati več bolnikov. Prosečega brata priporočamo blagonaklonjenosti občeznano dobrotljivih prebivalcev ljubljanskih.

(Iz Planine) 6. novembra: Deželni predsednik biva te dni s svojo g. soprogo na obisku pri knezu Windischgruetzu v gradu Haasberg pri Planini. — Ustrelil je onega hudobnega jelena, ki je bil razmesaril delavca Malca. Jelen je kapitalen desetak in je tehtal 171 kg, drobovje 59 kg.

(Iz Ilirske Bistrice.) Brezvestni agentje, kateri nabirajo ljudi za južno Ameriko, so se zopet klatili po Pivki in po naši dolini in žal da so mnogo revežev zopet nalovili v svoje zanjke. Spravlja se vnovič mnogo ljudstva iz Trnovske fare čez veliko morje v daljne tuje dežele; posebno mladih krepkih fantov in mož nas bo zapustilo mnogo, pa tudi cele družine z ženskami in otroci preselile se bodo v daljne kraje. Nekateri mislijo tam ostati, večidel se pa nadjajo, da se bodo bogati vrnili v domačijo. Oj reveži, kako se goljufajo! Podučiti bi jih znali o tem le tisti poljski kmetje, kateri se vračajo skozi Gorico na vladine stroške raztrgani in lačni na svoj dom, kjer bodo sedaj, ko so si zapravili imetje, židom hlapčevati morali. Naj bi županstva in c. kr. okr. glavarstvo ovirali po možnosti ta izpeljevanja, in naj bi duhovni z lece živo ljudi svarili in jim odsvetovali zapuščati drago domovino, ter se podajati brez namena v daljne neznane dežele, kjer jih čaka trpljenje in nevarnost, duševna in telesna poguba. Neki gospod na meji kranjske dežele je ljudem z gorečo prepričalno besedo opisal nesrečo, v katero se drvi ubogi izseljenci — in res se zdaj ne sliši, da bi se iz te župnije kedo oglasil za pot v Ameriko. Ljudje so tako preslepljeni, da večidel ne vedo, kam gredo in po kaj gredo, mnogo njih bo mislilo, da je že v Genovi — konec polovanja, da so že v Ameriki. Kako bodo pač ti reveži strmeli, ko se bodo na neizmernem morju cele tedne vozili, preden bodo prišli na kraj, kjer jih čaka britka prevara. — Drugo, kar vam imam poročati, je novica, da je c. kr. poljedelsko min. dovolilo Tržačanom v zadnji instanci napeljati vodo iz potoka Bistrice v Trst. Stvar je sedaj dognana, Tržačani bodo vendar le Bistrico pili. Gotovo se sedaj v kratkem začne pogajati z Bistričani in z drugimi lastniki pil in mlinov za odškodovanje odvzete vode. Naj bi ti možko in neizprosno zastopali svoje in občinske koristi. To je prevažna zadeva, katera bo na naše kraje zelo vplivala, katere posledke bodo britko čutili tudi naši nasledniki. Ako se že ni moglo Tržačanom ubraniti vode, naj oni vsaj pošteno povrnejo škodo posestnikom in prizadetim občinam. Da bi Tržačani nam napeljali namesto naše kristalno-čiste Bistrice mlakužo iz umetno narejenih jezer, katera v zimskem času gotovo pomrzne, in nam s tem hoteli nadomestiti našo vodo, v to past se ne vjamejo lastniki mlinov. Zahtevati bo tudi treba, da nam tržaško mesto kakih 5 ali 6 vodnjakov po Bistrici naredi; občina si jih v sedanjih razmerah gotovo ne bo sama narejala. Tudi kontrola bo morala biti natančna, da nam ne vzamejo vode več, kakor se jim bode prepustilo, ali kakor jim je vlada privolila. Stvar je resna, odvisna je od nje prihodnost Bistrice; ne dajte se torej prekaniti zvitim lahonskim inženirjem, kateri bodo sedaj okrog Vas lazili. — Brali smo v „Slovenca“, koliko škode so letošnje jesen na raznih krajih provzročile povodnji. Tudi vsa Bistriška dolina je bila skozi nekaj dni pod

vodo. Reka z vsemi stranskimi pritoki je bila minulega meseca zalila njive in senožeti, vendar ni, hvala Bogu, voda posebne škode na zemljiščih naredila. Vsled vednega deževja je pa letina posebno v nižavah zelo slaba. Na koncu svojih vrstic vam hočem, gospod urednik, še omeniti, da oni tolovaj, kateri je pred par tedni o belem dnevu na cesti pred vasjo Dobropolje odsekal glavo posestniku Jan. Primcu, ni Logačan, kakor je bil dopisnik „Slovenca“ sporočil, ampak rojen je v Cerknici ter se zove Janez Šilec. Mislil je moža oropati, pa časa ni imel, ker sta ga dva mladeniča, ki sta bila v Bistrici namenjena, odpodila. Sedaj čaka hudobnež v Ljubljani obsodbe in zaslužene kazni.

(Posojilnica in hranilnica v Poljanah nad Škofje Loko.) V mesecu septembru in oktobru je 63 strank uložilo 23.637 gld. 10 kr.; 14 strankam se je izplačalo posojil 6120 gld.

(Družinski večer) priredi novoustanovljeno „Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem“ v nedeljo dne 15. novembra t. l., ob 7. uri zvečer, v zimskem salonu hotela „pri Maliču“ v prid društveni blagajnici. Na tem večeru bodeta iz posebne prijaznosti sodelovali slavni društvi: pevsko društvo „Slavec“ in tamburaški zbor „Zvezda“. Natančnejši vspeh priobčimo o pravem času.

(Darovi.) Za monsig. Jeranovo dijaško mizo: Fr. Gorati v Železnikih ostanek prešic 2 gld. — Neimenovan dobrotnik 10 gld. — C. g. J. Zupanc, župnik v Motniku 3 gl. 20 kr. Bog plačaj!

(Izzad sv. Jošta pri Kranju.) 30. okt. [Konec.] Tudi to čakanje je za voznike jako sitno in neprijetno, še posebno, ako je živina segreta. Nehote se mi vriva pri tem pogledu vprašanje v srce: Može, kaj ste pa vendar mislili takrat, ko so železnico gradili, da se niste ganili in skrbeli zato, da bi bila cesta na drugi strani železnice? In ta brezbriznost, se zdaj bridko plačuje nad nami, kakor skušamo dan na dan čakajoč pred rampami, ali kakor nam je spričala zadnjih dnij nenavadna povodenj, ko je Sava tekla tako visoko na dveh krajih nad cesto, da smo bili dvakrat po dva dni ločeni od sveta. Zatorej pa povzdignemo mi, ki smo tepeni za napake svojih brezbriznih prednikov, svoj glas rekoč: Može in gospodje v veljavnih krogih, odprite milostno svoje srce za trpeče in pomoči potrebne zapuščence! Ne-le nujna sila je, da se zgradi poštna cesta, marveč tudi, da se v Rakovci prestavi čez železnico, kar bode na veliko občno korist. Res, da bode nekoliko več stroškov, kot sicer, a kaj to, koristi in pomena bode pa le velikanskega. Ako se drugej toliko žrtvuje, kar ni posebne koristi za deželo, zakaj bi se pa tukaj ne storilo vsaj potrebno, kar bode deželi na korist in čast, saj cesta ni namenjena samo do Besnice, ampak naprej, da bode zveza tudi s selško dolino, Jelovec itd. Resnica tega se bode pokazala še-le pozneje, ko bode vsa stvar v poštemen redu. Zakaj, ako že zdaj dan na dan brez števila voz ropoče po teh razdrapanih grabnih in raztrganih klanjih in blatnatih lužah, koliko več vožnje bode še-le potem, če bode cesta poštna. Pa nikar ne mislite, da smo zdaj že pri kraju s cesto. O ne, najbolj klasični deli nas še-le zdaj čakajo, ko odrinemo od Rakovce dalje proti Besnici. Najpreje nekoliko zaviti, potem pa navpični klanjec je pravi unicum vseh klanjcev, zakaj za hojo in za vožnjo bi bil le takrat najboljši, ako bi ga sploh ne bilo. Ako sem zgorej rekel, da je na Gorenji Savi treba gledati, da bi se človek zavaroval za življenje, trdim zdaj, da je tukaj potreba, da je uže zavarovan, sicer naj ne korači todi. Pa kaj pomaga, ako premagaš ta z grozo te napolnjujoči klanjec, ko pa odslej le še ne najdeš tega, kar bereš na tablici pred Kranjskim mostom: „okrajna cesta“, marveč se pehaš iz luže k višku, z viška v lužo, z desne neprilike v levo raztrganijo. Tako se ti godi do spodnje Besnice, nič boljše ne dalje do zgornje Besnice, in ako o slabem vremenu nisi dalj, kot le do kolen umazan, se smeš še srečnega imenovati, kedar prisopihaš domu, da se kadi iz tebe kot iz kakega dimnika, kedar mati gospodinja za kruh kurijo v peči. Toliko bodi povedano za sedaj izzad sv. Jošta krajev, da svet ve, da še živimo, četudi smo puščavniki, h katerim zdaj še ne drži že davno obljubljena prepotrebna cesta, a se je nadejamo, da jo dobimo v bližnji bodočnosti, ako le ne pozabijo zopet na nas oni veljavni krogi, katere je lanski potres tako prestrašil, da so nas izpustili s spomina! sr.

(Cesarjeva zahvala.) Na brzojavko, odposlano povodom otvoritve velikovške šole Nj. Veličanstvu ce-

sarju je došla sledeča zahvala: St. 192, praes. Čast. gospodu Franc Treiber-ju, kanoniku, župniku itd. itd. v St. Rupertu. Vsled prošnje, doposlane po Najvišjem naročilu od kabinetne pisarne Nj. c. in kr. apostolskega Veličanstva s pismom od dne 29. oktobra t. l., ad št. 4. corr. visokemu c. kr. deželnemu predsedništvu, se naznanja slavnostnemu shodu ob otvoritvi slov. nar. šole v Velikovcu Najvišja zahvala za udanostno brzojavko, doposlano po Vašem velečastju dne 25. t. m. Nj. apost. Veličanstvu. — V Velikovcu, dne 2. novembra 1896. — C. kr. okrajni glavar: Kreuter, l. r.

(Častnim občanom) je imenovala narodna občina Medgorje na Koroškem zaslužne prelatite gospode: Lamberta Einspieler-ja, stolnega školaštika itd.; Gregorja Einspieler-ja, deželnega poslanca in župnika; Franc Muri-ja, deželnega poslanca, in Štefana Bayer, župnika v Pokrčah. — Omeniti je treba, da je to imenovanje posebno zanimalo tudi zlahtnega gospoda barona Mac Nevina in da je i tu po svojem iskal dlake v jajcu, a je vkljubeznani „temeljitosti“ ni mogel iztakniti.

(Iz Celovca) dne 5. nov. Nasprotniki se pripravljajo, da že za bodoče državnozbornske volitve udarijo po Slovencih. Nemškonacijonalno društvo iz Beljaka ima prihodnjo nedeljo 8. t. m. shod pri Izepeu v Cajni ob Zili. Rogovili bode tam razne liberalno-nacijonalne korifeje, med njimi drž. posl. Černik.

* * *

(Oklic) volilcem za dopolnilno volitev poslanca v državni zbor iz skupine mest in trgov ter kupčijske in obrtnijske zbornice goriške. V torek dne 10. novembra bo treba stopiti volilcem iz skupine mest in trgov zopet na volišče, da si izberejo za čas, dokler bo sedanji državni zbor skupaj, poslanca v ta zastop. Dasi imajo v tej volilni skupini goriški Italijani in prebivalci v Furlaniji zdavno večino, vendar ne kaže, da bi se slovenski volilci izognili volitvi. Goriški Italijani so si postavili kandidata odvetnika dr. Fr. Maranija, čegar mišljenje o našem narodu je dobro znano, ker je je večkrat izjavil v mestnem zastopu goriškem. Temu kandidatu ne more dati glasu noben Slovenec, ki ljubi svoj narod in ki ima iskrico narodnega ponosa v v svojem srcu. Furlani so si izbrali moža iz svoje srede, ki pozna njih deželo in potrebe, vit. Edvarda Bujatti-ja, ki ni Slovencev nikoli žalil. V takem položaju je slovenskim volilcem izbiranje jako olajšano, posebno ako pomislimo, da vitez Bujatti je bil vedno odločen pristaš predelske železnice in da sedanja volitev daje priliko složnemu postopanju dveh narodov v deželi, Slovencev in Furlanov, kar od nekdanj želimo in do česar mora priti, ako hočemo doseči prepotrebni mir v deželi in znosne odnošaje v deželni zboru. Zato priporočata podpisana, naj se slovenski volilci prav gotovo udeležijo volitve dne 10. novembra in naj zapišejo na svoj volilni listek ime kandidata: Edvard vitez Bujatti. Volilci! Poslušajte najin glas in bodite prepričani, da se ne boste kesali. V Gorici, 4. novembra 1896. Dr. Anton Gregorič, Alfred grof Coronini, državna in deželna polanca.

(Iz Rima) 3. novembra: Danes zjutraj ob 10. uri bila je v cerkvi „S. Lorenzo in Lucina“ slovesna črna sv. maša za kardinala Hohenlohe, katero je daroval monsig. Scambucetti z asistenco papeževih obrednikov Marenci in Ciocci; mrtvaško absolucijo je imel kardinal Oreglia. V koru za oltarjem so bili pričujoči sledeči kardinali: Parocchi, Macchi, Mazzella, Bianchi, Di Pietro, Ledohovsky, Gotti, Vanutelli, Steinhuber, Segna, Mocenni in Rampolla. — Mej drugimi dostojanstveniki bil je pri sv. opravilu navzoč tudi nečak ranjcega kardinala, princ Filip Hohenlohe-Schillingsfürst. — Pevci sikstinske kapele pod vodstvom kapelnika Mustafa so predavali Palestrinov „Requiem“. — Spomin na verne duše se tukaj obhaja celo osmino in mnogoštevilno obiskujejo Rimljani svoje ljube ranjke na mirodvoru „Campo Verano“ pri sv. Lovrencu zunaj mestnega zidovja. To jako lepo pokopališče, katero meri na okolu 4 kilometre, brani dosedaj nad 500.000 mrtvakov; od 1. nov. l. l. do zdaj jih je bilo tam pokopanih 10.276, mej njimi 136 judov in 15 protestantov, 46 pa se jih je dalo v peči sežgati. V tej osmini je odprta tudi mrtvaška kapela pri č. oo. kapucinih „S. Maria della Concezione“, prav za prav je 5 takih kapel zaporedoma in vse je sestavljeno iz samih mrtvaških glav in raznih kosti, altarji, sveč-

niki, svetilnice itd. vse spominja na smrt in kliče: Memento mori!

(Izlet čez morje v desetih urah.) Kar je naj-novejša, je za hip še skoro nemogoče si misliti, še manj pa, da bi bilo res. Mr. Gresham se zove iznajditelj novega modela, po katerem namerja izdelati podolgasto in okroglo ladijo s toliko hitrostjo, da bode v desetih urah preplula široko morje. Imenovala se bo ta ladija „Ocean Flyer“. Neki kapitalist posodil je Greshamu 10.000 dolarjev, da izdelava po svojem že dovršenem modelu tako ladijo. Iznajditelj Gresham trdi, da bo potnik v New-Yorku imel za juterk, v Londonu ali Parizu pa bo večerjal.

(Socijalistični agitatorji in Li-Hung-Čang.) Kakošno sodbo je izrekel kitajski državnik o delovanju naših socijalnih demokratov, je razvidno iz nastopnih vrstic iz njegovega dnevnika: „Mej največje nadloge v Evropi je po vsej pravici prištevati neko vrsto lenuhov in postopačev, ki pripadajo večinoma že večkrat omenjenemu inozemskemu rodu (Kitajec meni najbrže jude. Op. stavčeva.) Ti nosijo mesto rumenega znamenja na hrbtu zoltorudeče ovratnice in izkoriščavajo na najnesramnejši način socijalno prazno vero najnižjih stanov ter prijetno in v veselju žive od krajearjev ubogih trpinov. Sem ter tje prirede tudi, deloma zato, da si preženo dolg čas, deloma pa tudi zato, da vprizarjajo škandale, kako takozvano stavko. V to svrhu jih nagovarjajo in nadlegujejo s svojimi frazami tako dolgo, dokler ti ne ostavijo dela in prostovoljno ne prično z večtedenskim zdravljenjem z lakoto. Mej tem se lepi voditelji razveseljujejo s tem, da priganjajo oškodovane delavce k mnogovrstnim večkrat nesmiselnim zahtevam. Ako konečno delavci ne morejo več prenašati vednega stradanja, odpotujejo vodje v drug kraj, kjer vprizore jednako komedijo. Jako značilno pa je, da so oblastva preslaba, da se prav nič ne morejo zoperstaviti takemu surovemu počenjanju. O, vi premodri Evropejci, ki pogosto Kitajce zasmehujete, sprejmite moj nasvet! Na Kitajskem bi take lenuhe z zdatno svoto palic kmalu ukrotili; vzemite si toraj to za vzgled!“

(Denar se mu ne smili.) Milijonar in posestnik srebrnih rudnikov, John W. Mackay iz Louisville v državi Kentucky je sklenil te dni pogodbo za 400.000 dolarjev, za katero svotico se ima izdelati krasen spomenik ali mavzolej, kateri se postavi na Greenwoodskem pokopališču v Brooklynu, kjer počiva njegov zamrl sin. Mavzolej bo iz granita izdelan, notranji deli bodo iz mramorja in oniksa. O Mr. Mackayu, skoro najbogatejšem možu v Ameriki, je znano, da je opetovano potrošil milijone za predmete, ki spadajo v vrsto „luksusa“, — da bi pa kedaj ta mož podaril le kako majhno svotico v dobrodelne namene, o tem nam pa zgodovina te vrste ne ve ničesar povedati.

* * *

(Sejmi po Slovenskem od 9. do 14. novembra.) Na Kranjskem: 11. novembra v Moravčah, Dobručah, St. Gothardu, Bučki, pri Fari, na Igu, v Srednji vasi (Bohinj), Rszdrtem, Kranju (konjski); 12. v Bušči vasi. — Na Slovenskem: Stajerskem: 10. novembra: v Slov. Gradcu; 11. na Laškem, Marenbergu, pri Sv. Mohorju, Ormožu; Lipnici; 14. v Gomilici. — Na Koroškem: 9. v Malborgetu; 10. v Starem Dvoru, Oberdravbergu, Paternijonu; 11. v Zg. Beli, v Smartnu pri Beljaku. — Na Primorskem: 9. novembra v Kobaridu, Kokvi, Čubaru, Kanalu, Komenu; 11. v Čubadu, Dolini; 14. v Jelšanah.

Društva.

(Družbe sv. Cirila in Metoda) koncerta, ki ji ja priredi »Glasbena Matica« 14. in 15. t. m., zanimata že sedaj naše občinstvo nenavadno. Že sedaj, dober teden pred zvršetkom, mnogostransko vprašujejo po vstopnicah. A užitek ne bo le muzikalen, ampak tudi dramatičen — igrale bodo namreč nalašč v ta namen zloženo učitelj Engelbert Ganglovo alegorijo oba večera priznane naše diletantinke, gospice: Sl. Dolenceva, A. Jamšekova, M. Prosenčeva, L. Trtnikova ter M. in Vera Vencajzovi. — Rodoljubi z dežele — mesto do kozarca letošnjega nesladkega v bližnjo si vas — pohitite nedeljo raje v glavno naše mesto k sladkejemu umetnostnemu užtku.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden poslali: Gosp. Robert Tomine, c. kr. poštar v Grosupljah, 1 gld. za pobita okna velikovške šole; gosp. Ant. Slamberger, c. kr. notar v Ljutomeru kot volilo pokojne Jere Filipičeve po odšteti dedni pristojbini, 89 gld. 25 kr.; gosp. Martin Petelin, c. kr. prof. v Novem

mestu 5 gld.; slavno uredništvo „Zgoduje Danice“ zbirko 10 gld. za velikovško šolo; preč. gosp. mestni župnik Ivan Vrhovnik, blagajnik šentjakobsko-trnovske moške podružnice v Ljubljani, 67 gld., katere je nabral povodom otvoritve velikovške šole; veleč. gosp. kurat Fr. Tavčar 2 gld. za velikovško šolo; gosp. slikar Ludovik Grile 1 gld. vsled dobljene stave; gospod Ivan Rebek, ključavničarski mojster v Celju, 3 gld.; gosp. Lovro Letnar, nadučitelj v Mengeši, iz prihranilčeka 2 gld. 80 kr. in veleč. g. Josip Vodošek, kapelan v St. Robertu nad Laškim, 5 gld., katere je zložila „Grasseljeva vesela družba na Kalobji“. Bog povrni vsem dobrotnikom stotero! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

Telegrami.

Planina, 7. novembra. Okrožni zdravnik gospod Mayer je sinoči nenadoma umrl.

Dunaj, 7. nov. V parlamentarnih krogih se govori, da bo grof Wurmbrand zopet imenovan dež. glavarjem štajerskim.

Dunaj, 7. novembra. V notranjem mestu je bilo oddanih pri ožji volitvi 4130 glasov. Izvoljeni so bili trije liberalci in trije liberalni soc. politiki z 2576 do 2519 glasovi. Antiliberalci so dobili največ 1553 glasov. Volitve sta se udeležila tudi kardinal Gruscha in nadškof Angerer. — V drugem okraju sta po strastni volilni borbi zmagala kršč. socijalista dr. Lueger in L. Müller. S tem je padla najnevarnejša trdnjava židovskega liberalizma. Antisemitje imajo sedaj v nižjeavstrijskem dež. zboru dvetretjinsko večino.

Dunaj, 7. novembra. Iz kluba nemške levice je izstopilo skupno 29 članov, namreč 25 nemško-čeških, 2 moravska in 2 koroška poslanca. Ti nameravajo ustanoviti nov klub pod predsedstvom posl. Nitsche.

Dunaj, 7. novembra. Sinoči je nastal ogenj v Karlovem gledališču, ki je poškodoval dve loži. Trdi se, da je nekdo nalašč zažgal.

Budimpešta, 7. novembra. Sedaj so znani vspehi iz vseh 413 volilnih okrajev. Liberalna stranka ima 282, nacionalna 37, Košutova 48, ljudska 21, Ugronova 7, divjaki 10 mandatov.

Pariz, 7. nov. Pariška izdaja „New-Yorker-Heralda“ poroča, da je že sedaj zagotovljeno, da republikanska stranka ne predloži nobene nove varstvene carine.

Rim, 7. novembra. „Agenzia Stefani“ poroča iz Dzubitija 6. t. m.: Iz Adi-Sebata došlo poročilo javlja, da je dospel major Nerantini 6. oktobra s 600 možmi v Adi-Sebata. Dan pozneje ga je vsprejel neguš Menelik z veliko častjo ter vsprejel potrdilno pismo. Takoj na to je pozval Menelik k sebi vse vplivne dostojanstvenike, da prisostvujejo pogajanju. Major Nerantini se nadeja, da doseže povoljen uspeh, trdi pa, da stvar ne bo rešena pred koncem novembra in bo mogel o tem poročati še le v decembru. Potrebo miru čuti vse prebivalstvo (?), toda sumničiči se še vedno, da Italija ne bo ostala mož-beseda. Število vjetnikov pri Meneliku znaša približno 1300. Ravna se ž njimi prav lepo in se jim ne krati osebna sloboda. Nerantini je vjetnike obiskal in jih sme tudi vsprejemati.

New-York, 7. novembra. Predsednik republikansko-nacionalnega odbora zatrjuje,

da so države Kentucky, Severna Karolina in Wioming pridobljene za Kinleya, ki dobi potem takem 291 glasov.

Proti hripavosti

učinkujoče, kašelj omehčujoče, sliz razkrajajoče sredstvo je prsni srup lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), kateri se uporablja prav vspešno. — Cena steklenici 35 kr., 12 stekl. gld. 3'60. 123 (50-37) 3

Umrlí so:

V hiralnici:

5. novembra. Anton Hribar, delavec, 19 let, bebost in jetika.

Tujci.

4. novembra.

Pri **Stonu**: Büchler iz Zagreba. — Schneider, Fulmann, Pollak, Hell, Braun, Dimbacher, Fischer z Dunaja. — Candelari iz Trsta. — Erlsbach iz Inomosta. — Klein iz Žatec. — Sueti iz Bolzana. — Smola iz Novega Mesta. — Viderger iz St. Jurja. — Bernard z Ježice. — Krek iz Vranje Peči. — Perjančič iz Zavraca. — Geiger iz Budimpešte. — Jerits iz Linca.

Pri **Maliču**: Lukič iz Zagreba. — Defranceschi iz Novega Mesta. — Leon, Podlouček, Doležal, Frankl, Wallheim, Hoek, Feilhuber z Dunaja. — Stark iz Krnova. — Maneheimer, Andretto iz Gradca. — Kraker iz Kočevja. — Achatz iz Bistrice. — Zuckermann iz Prage. — Turk iz Zagreba. — Zdolšek iz Vuzenice. — Hauff iz Novega Mesta. — Zamperbo, Neyman iz Trsta. — Vanik, Mlakar iz Montone. — Andretto iz Celovca.

Pri **Lloyd**: Jelet iz Nove Cerkve.

Pri **bavarskem dvoru**: Babič iz Kočevja. — Jeglisch, Lukič iz Belovara. — Meden iz Cerknice. — Zupin iz Kropce.

Pri **Južnem kolodvoru**: Neweklowsky iz Gradca.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celzijju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
8	9. zvečer	743.2	6.1	sl. vzh.	oblačno	
7	7. zjutraj	738.2	4.9	sl. jvzh.	dež	0.3
	2. popol.	735.1	7.7	sr. vzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 6.1°, za 0.2° pod normalom.

Zahvala.

740 1-1

Vsem, kateri so se nas spominjali bodisi ustmeno ali pismeno v dnih trpke bridkosti vsled izgube sedaj v Gospodu počivajoče naše iskreno ljubljene, nepozabljive, dobre naše matere, kakor tudi darovalcem krasnih vencev in spremljevalcem drage pokojnice izrekamo najtoplejšo zahvalo. Bog povrni vsem!

V Ljubljani, dné 7. novembra 1896.

Žalujoča rodbina Recherjeva.

Lekarna M. Leustek v Ljubljani.

Lekarna M. Leustek

v Ljubljani, Resijeva cesta števil. 1

zraven mesarskega mosta

priporoča svoje izborno delujočo

tanno - chinin

tinkture za lase,

katera okrepuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las.

Cena z rabilnim navodom 1 steklenici 50 kr.

Velika zaloga preskušanih domačih zdravil, katera se priporočujejo po raznih časopisih in cenikih. 700 6-8

Prodaja in vsak dan dvakrat po pošti razpošilja

Lekarna M. Leustek v Ljubljani.

Prostovoljna dražba.

Pri graščini Predvor (Höflein) pri Kranju, pošta Tupaliče, se bode prodalo na prostovoljni dražbi

dné 12. novembra 1896 ob 9. uri zjutraj

več krav, telic, volov, juncev, bikov za plemo — izvrstnega plemena, jeden konj in 1 par Ponny z vozom;

dné 13. novembra 1896 ob 9. uri zjutraj

pa različni stroji za kmetijstvo, kakor: vleček (göpel), mlatilnica, plugi, brane, sejalnice, vozovi, drugo kmetijsko orodje, tudi mošt in več kupov pese, in sicer za gotovo plačilo in proti temu, da se kupljene stvari takoj proč vzamejo.

Kupci se vabijo tje na imenovane dni.

Oskrbništvo graščine Predvor.

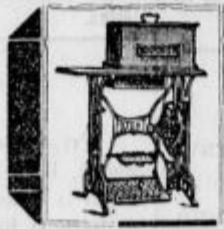
Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Odlikovana
sta bila na svetovnih razstavah
z diplomo in svetinjo
v Bruselju (Belgija) 1888. l.
na Dunaju 1892. l.

Brata Zupan
izdelovatelja orgelj v Kamnigoric (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
in vsakovrstnih poprav.

Od leta 1880. do leta 1895. sta
izdelala **55 novih orgelj**
in izvršila nad **200 poprav.**
Priporočilna pisma
najboljših veščakov so
na razpolago.

Matija Horvat
čevljarški mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpreprosteje do najfinije oblike.

IVAN JAK
v LJUBLJANI, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastoj pristrojev za vozarenje.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 17.
priporoča preč. duhovščini vgladno svojo zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilno, kadišnice itd. v raznem zloga izvršenih.
Vsprejemata tudi naročila na nove predmete ter pre-
navlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive
kovine po nizki cení.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzijevega
priporoča se prečastiti duhovščini, cer-
kvenim predstojništvom in dobrotnikom v
najnatanejšje izdelovanje
**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev** itd.
iz najboljšje kovine po poljubnem slogu
in po nizki cení.

Franjo Toman
podobar in pozlatař, Križevniški trg 4, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izdelo-
vanje cerkvenih in sobnih del po nizki
ceni in priznana natančni izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten),
slike, cofe, kroglice za vrvi itd.

J. Kopač,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporoča prečastiti duhovščini ter slav-
nemu občinstvu pristne
čebelno-voščene sveče
klg. po 2 gl. 45 kr.
Za pristnost jamči s svoto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v *Astro-
Ogerski monarhiji.*

Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvitke in mēd priporoča
preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in lečtar, trgovina z medom in voskom
v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.
Dobiva se tudi mēd v satovji, pitaneč
in medenina prav po nizki cení. Zaloga
in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje mēd v panjih, sodčkah, pa tudi vosek
in suho satovje.

Drag. Matkovič
brivec in vljasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11
se priporoča v najtanejšje izvrševanje
vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozorna.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj
za gostilne, kavarnne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče
iz trdega lesa, politiran v orehovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkvičo.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice priporoča ta se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v **njujino**
stroko vštetojoča se dela v mestu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem vgladno
po najnižji cení. Prekupcem priporočata
oljnate barve v ploščevinastih pušicah.
Največja zaloga karbolinaja, maščobe za
konjska kopita in usnje.

Pečar **IVAN URAN** Pečar
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporoča p. n. čast. občinstvu svojo ve-
liko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah.

Brata Appe
izdelovatelja lončenih pečij
v Kandiji pri Novem mestu
(na Dolenjskem) in vseh v
priporočata njih stroko
lepo svojo spadajočih
zalogo trpežno v ognji iz-
delanih predmetov po
prav nizki cení. — Zaloga
v Ljubljani je v Židovski ulici,
zastopnik g. Kuliš na Prešer-
novem trgu.

LUKA VILHAR urar v LJUBLJANI
Vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporoča svojo zalogo
zlatih in srebrnih
žepnih ur,
nihalnih, stenskih
in ur budilnic
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zagotavlja
uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjavo
v Ljubljani, Semešiče (za vodo)
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji cení.

Zaloga rezilnega orodja in kirurških instrumentov
Ljubljana **Alojzij Vanino** Ljubljana
Stari trg št. 6. Stari trg št. 6.
priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu **nože, škarje, britve**
itd. iz najboljšje jekla po nizki cení. —
Brušenje in poprave izvršuje točno.

Franjo Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ple-
skarsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna **stavbinska ključarska dela**
Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključje iz aluminija. Posebej
še se priporoča v izdelovanje cerkvenih
spominikov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne ope-
racije, — odstranjuje zobne bole-
čine z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel
poleg čevljarkega mostu, v Köhlerjevi
hiši, I. nadstr.

FR. TOMEČ
pozlatař v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlatařskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. za-
gotavljačje zanesljivo delo in nizko cenó.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 6
se priporoča v pedkavanje konj in razno-
vrstnih vóz, ima tudi v zalogi
raznovrstne vozé in sani
ter jih izdeluje po najnižji cení.

GABRIJEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 49
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocev na peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji cení — Ponudi se tudi v tapece-
ranje in dekoriranje dvoran in sob, ka-
tere tudi spalira. Osobito se priporoča za
delo na deželi.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izbori
priporoča
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavec pr. Zor
čevljar — Ljubljana, čevljarke ulice 3
se priporoča prečastiti duhovščini in
sl. občinstvu v naročevanje
raznovrstnega obuvala
katero izvršuje od najpreprostejšega
do najfinejšega, iz zanesljivega blaga
prav trpežno in cenó.

JANEZ DOGAN
mlzarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
**zalogo divanov, žim-
nic, omar, stolov, po-
stelj** itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za gospode in dečke, dalje površnike, ne-
premočljive haveloke, haveloke iz vejblo-
dove diake (Kameelhaar), mantile in
plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršuje se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporoča
svoje izvrstne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po 10 gl., nadalje žim-
nice, divane in vsa v tapetniško
obrt spadajoča dela
Vizitnice
v poljudni obliki priporoča
Katol. tiskarna v Ljubljani.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v
Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-
mizno in sladščičarsko pecivo iz različne moke
po nizki cení. Dobijo se vsak dan raznovrstni štrukliji,
domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. Pripo-
roča se za naročila ob primicijah, svatovščinah, imen-
dneh in raznih slovesnostih.

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Laponi-ju g. lekarnarju G. PICCOLI-ju
v Ljubljani prisrčno zahvalo za do-
poslane Jim stekleničice

Tinkture za
(Cena jedni stekleničici 10 kr.)
želodec.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo boleham
Piccolijevo želodčno tinkturo,
katera krepča želodec, povečuje slast, po-
spešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Na ošila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Ugodna priložnost za nakup!

V likvidacijsko maso tvrdke **Fr. Petrič** spadajoče

manufakturno blago

prodajalo se bode počenši s 7. novembrom: 1896 vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne po **pravih nizkih cenah**, in sicer v prodajalnici na **Mestnem trgu št. 11** (poprej lekarna „pri Mariji pomagaj“), kjer se tudi sprejemajo kupne ponudbe za celo ostalo zalogo blaga. Cene in plačilni pogoji za ta slučaj posebno ugodni.

Kupcu vse zaloge mogla bi se tudi prepuštili prodajalnica v porabo. 738 3-1

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Enchiridion Liturgicum in usum Clericorum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit Jos. Erker. Cena 1 gld. 50 kr.

Koledar katol. tiskovnega društva za 1897, lepo vezan, s svinčnikom, priporočen zlasti gg. katehetom zaradi „imenika učencev in učenk“. Cena neudom 1 gld. 20 kr.

Vse stroje za poljedelstvo.
Vnovič znižane cene!

IG. HELLER na Dunaju

29 8 11/2 Praterstrasse 49 208 20-17

Zastopniki se iščejo!

Pred ponarejanjem se je treba posebno varovati!

LUDOVIK BOROVIK

== puškar ==

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. 655 52-71

Slovenski in nemški ilustrovani ceniki zastoj.

Kathreiner
KAVNA SLADNA KAVA
Je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvorne navoje s imenom

Kathreiner

768 20-19

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med. konjak, med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Železnato kineško vino, sagrađa vino (odvajajoče) itd.

Lekarna A. Mardetschlaeger

„pri zlatem orlu“

v Ljubljani, poleg železnega mosta

priporoča navlaš

preparirano
ribje olje

prijetnega vkusa in jako izvrstnega učinka. — Cena steklenici 1 krono, 6 steklenic 2 gld. 50 kr. — Poštna nakaznica zadošča za naročitev.

To ribje olje dobiva se le v originalnih steklenicah s papirnato zaporko z rdečim tiskom, ter se naj ne zamenja z navadnim ribjim oljem. 723 10-2

J. Bendik-ova

v Št. Valentinu na Nižjeavstrijskem

maščoba za
mazanje in likanje

je najboljšo sredstvo za ohranjenje usnja

in se dobiva v Ljubljani le pri tvrdki

M. Supan
na Dunajski cesti.

Pred ponarejanji svari se sl. občinstvo. 112 25-22

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje za l. 1896

osem cesar Frančišek - Jožefovih ustanov po 25 gld.

za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Prošnje naj se vpošljejo zbornici do 23. novembra t. l. in priloži naj se jim od župniškega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj kak obrt samostojno (na svojo roko izvrševal pa sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati, in da je ubog. 729 3-2

V Ljubljani, dne 3. novembra 1896.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Dominik Demetz

podobar in izdelovatelj oltarjev

St. Ulrich, Gröden (Tirolsko)

se priporoča častiti duhovščini za napravo:

kipov, svetnikov, križev, božjih grobov, reliefov, križevih potov, oltarjev, prižnic, spovednic, krstnih kamnov itd.

v vsakršnem slogu in lesu s finim barvanjem in pozlačenjem pod skromnimi in realnimi pogoji.

Za res umetniško izvršitev dajem popolno poročstvo.

Ilustrovani ceniki in proračuni na zahtevo brezplačno in franko.

Spričalo!

Jemljem si čast, v imenu tukajšnjega samostana Vam izreči popolno zadovoljstvo z lepim kipom sv. Frančiška, ki ste ga nam napravili, ter našo cerkev zelo zaljša. 685 12-2

V Lincu, dne 6. maja 1896.

P. Klet Hirnschrott O. C., gvardijan.

Domača tvrdka
Ana Hofbauer
v Ljubljani.

Velika zaloga
cerkvene obleke,
orodja
in posode.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prozim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hiro in najpoštenišo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča

Ana Hofbauer, 160 45 37
imejteljica zaloge cerkvene obleke
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Knjigoveznica Fr. Breskvar

preje L. Šverljuga

pred Škofijo št. 6, poleg Katoliške Bukvarne

se priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu v

vezanje vsakovrstnih knjig

osobito prevezavanje missalov in raznih liturgičnih knjig.

Moltvenike družbe sv. Mohorja po več vkup poslano veže po primerno znižani ceni. V zalogi ima tudi za vse družbine knjige lepo izdelane platnice za knjigoveze po deželi.

Opozarja tudi še na svoje krasno izvršene platnice za „Dom in Svet“, Wolfov Slovar itd. — Naročila na kakoršnesibodi platnice izvršuje po želji ali načrtu natančno in cenó. 739 4-1

Velika izbira lepih, porabnih daril za božič in novo leto!

Najboljše **ure** po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

verižic, uhanov
in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franko na razpolago.

Novost: **Stenske (Pendel-) ure z godbo** po jako nizki ceni. 711 4

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Velika 50 krajcarska loterija v Inomostu.

Zrebanje
danes zvečer ob 8. uri.

684 17-17

Glavni dobitek

75.000 kron v gotovini
z 20% odbitkom.

Srečke à 50 kr. priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

Menjalnica bančnega zavoda

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre

Schelhammer & Schattera

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenke.

Za kroj brez graje in za točno postrežbo jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr. častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja na zahtevo brezplačno. 8 45

Kanarčke

pristine harške žlahtne žvrgolivce 732 4-1

iz lastne reje razpošilja po pošti proti poprejšnji vpošiljatvi zneska ali z dovolitvijo povzjetja ter jamči za ceno in da tiči dojdejo živi. Cenilnik brezplačno.

Feliks Tomažič,
Ljubljana, Križevniški trg 8.

Za tekoče leto podeliti je pri ljubljanskem mestnem magistratu sledeče ustanove:

1. Jan. Bernardinjevo v znesku . . . gld. 95 05,
2. Jurij Thalmeinerjevo v znesku . . . " 86-26,
3. Jos. Jak. Schillingovo v znesku . . . " 86-10,
4. Jan. Jost. Weberjevo v znesku . . . " 90-92,
do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile in so uboge, pa lepega vedenja.
5. Jan. Nik. Hraškovičevo v znesku . . . " 79-80,
do katere ima letos pravico ubogi kmet iz šentpeterske fare.
6. Jak. Ant. Fancojevo v znesku . . . " 67-20,
do katere ima pravico uboga, pošena nevesta meščanskega ali nižjega stanu.
7. Jos. Feliks Sin-ovo v znesku . . . " 48-30,
katere je podeliti dvema najbolj revnima deklicama iz Ljubljane.
8. Il. Ant. Raab-ovo v znesku . . . " 231-
Pravico do ene polovice te ustanove imajo uboga in pošene vdove ljubljanskih meščanov; do druge polovice pa uboge, dobro vzgojene hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile.
9. Mihael Pakičevo v znesku . . . gld. 128-10,
do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu, ali pa njih vdove.
10. Jan. Krst. Kovačevo v znesku . . . " 151-20,
katere je razdeliti med štiri v Ljubljani bivajoče revne očete ali vdove-matere, ki imajo po več otrok in uboštva niso sami zakrivali.
11. Helene Valentinjevo v znesku . . . " 84-
do katere je razdeliti med otroke, rojene v frančiškanski fari v Ljubljani, ki nimajo starišev in še niso 15 let stari.
12. Marije Košmačeve v znesku . . . " 100-
do katere imajo pravico uboge sirote uradnikov iz Ljubljane, ki so ženskega spola in pa lepega vedenja.
13. Ustanova za posle v znesku . . . " 50-40,
katere je razdeliti med štiri uboge posle, ki več delati ne morejo in so na dobrem glasu.

Prošnje za eno ali drugo teh ustanov vložiti je opremljene s potrebnimi dokazili do konca tekočega meseca pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat dežel. stol. mesta Ljubljane,
dné 1. novembra 1896.

Prodaja materijala od knežjega dvorca.

Od porušenega knežjega dvorca v Ljubljani prodajam po nizki ceni

stavbinski in drugi materijal,

kot: opeko, vezi, vrata, okna itd. itd. na lici mesta ali pa na svojem domu v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.

Val. Accetto,
zidarski mojster.

554 62-40

Deset mladih deklic

se sprejme v „Jozefinum“ Poljanska cesta štev. 18, prot mesečni plači 6 gld. v popolno oskrbo, da se vzgoje za dobre in vešče posele. 3-2

Praško domače zdravilo

iz lekarne

B. Fragner-ja v Pragi,

je staro, najprvo v Pragi rabljeno domače sredstvo, katero rane ohranjuje čiste ter zabranjuje in olajšuje vnetje in bolečine ter je ohlajuje

V lončkih po 35 kr. in 25 kr.; po pošti 6 kr. več. — Razpošilja se sleherni dan. 46 26-18

Vsi deli ovitka imajo poleg razvidno oblastveno potrjeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarua „pri črnem orlu“ v Pragi.

Mala strana, na vogalu Spornjerjeve ulice 203.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo: Dunaj, I., Giselastrasse 1
Podružnica za Ogersko: Pešta, Franz-Josefplatz št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1895	kron	147.562.080
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1895	"	27.120.589
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka družva (1848)	"	321.644.530
Mej letom 1895 je društvo izdalo 8761 police z glavnico	"	82.267.300

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

726 (12-1)

pri

Gvidonu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3. II. nadstropje.

Valentin Accetto,

zidarski mojster

161 45-37

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14,

priporoča se slav. občinstvu in prečast. duhovščini, podjetnikom in društvom v vsa v

zidarsko obrt spadajoča dela

bodisi že v izvršitev novih stavb, cerkvenih in zasebnih poslopj ali v popravljanja, prenavljanja, dozidavanja ali povečavanja starih poslopj, vzdavanja in postavljanja lončenih štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega, osobito cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni, zagotavljajoč zanesljivo, strokovnjaško izvršitev z uporabo dobrega materijala.

Priporoča se nadalje tudi v odjemanje

vsakovrstne stavbinske in strešne opeke

iz lastne opekarnice,

za katere izvrstnost jamči ter oddaje po najnižji ceni.

Na željo daje tudi nasvete in tudi posreduje pri nakupovanju stavbenega prostora ali vže obstoječih stavb.

Vseskozi praktični načrti in proračuni na željo točno.

Dunajska borza.

Dné 6. novembra.		Dné 6. novembra.		Dné 6. novembra.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 25 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld. 50 kr.	Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 15 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	154 " 60 "	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 35 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 " "	Avstrijskega rudečega križa (srečke, 10 gld.)	17 " 70 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 10 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 10 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	22 " "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 75 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 " "	Salmove srečke, 40 gld.	70 " "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 20 "	Dunavske vravnave srečke 5%	129 " 75 "	St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 25 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	937 " "	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 " "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 " "
Kreditne delnice, 160 gld.	365 " 75 "	Posojilo goriškega mesta	112 " "	Ljubljanske srečke	23 " "
London vista	119 " 75 "	4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 " 25 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 75 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 35 "	Akcije Ferdinandove sev. železn. 1000 gl. st. v.	3375 " "
20 mark	11 " 75 "	Prijoritete obveznice državne železnice	220 " 50 "	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	423 " "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 52 1/2 "	južne železnice 3%	171 " 85 "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100 " "
Italijanski bankovci	44 " 45 "	južne železnice 5%	127 " 75 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	64 " "
C. kr. cekini	5 " 68 "	čolenskih železnice 4%	99 " 50 "	Montanska družba avstr. plan.	83 " 25 "
				Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	155 " 50 "
				Papirnih rubljev 100	127 " 50 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična dolniška družba
„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosoje kolikor je mogoče visocega obsevanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.